

1953

"Szabadság"
27. szám, Sept.

SZABADSÁG

A LÉGIONISTA

A francia idegen légiótól Youngstownig nagyon hosszú az út, hosszú, köves, keserves, tele fájdalmakkal, megaláztatásokkal, reménnyel és kiábrándulással.

Kedves, jóbarátommal, az idegen légió volt kapitányával ott ültünk a nagy fa alatt a csillagos éjben. Megérett a kukorica, vége volt a nyárnak, a tücskök fortisszimó hangversenyeztek, első lábukat összedörzsölve, muzsikáltak az ember által eddig még fel nem fedezett csodálatos hangszereken.

Linck István

"Akkor is ilyen mély, kék éjszaka volt — mesélte barátom — ott a francia Afrikában. A csillagok úgy ragyogtak, mint a drágakövek, mint az arab lányok tüzes szeme. Két zuáv eskadron feküdt ott Saud El Kerim alatt, eberen fülelve minden neszre. Heveder megeresztve ott ültünk, álltunk, feküdtünk, szemben a halállal. Valahol, nagyon messze, mintha gitár szólt volna és mintha valahol egy nő énekelt volna bűvös hangon. Igaz volt, vagy csak a felizgatott fantáziám játszott velem? Különös helyzet: egy féligmeddig elképzelt dalra figyelni, egy ezerégyéjszakai asszony mesés dalára és minden pillanatban varni, mikor kell szembeállni az elszánt, a halált kereső arabokkal, akik a legnagyobb ügyért verekszenek, a hazajukért, amit a bitorló idegének el akarnak tőlük venni.

A gyomrom kavargott egy kicsit: én is a bi-

torlok közül való voltam, még hozzá nem is ugyanabból a nációból, mint ők, idegen, zsoldos, akit megfizetnek, hogy ezért a nyomorult, igazságtalan dologért sebet kapjon, vagy meghaljon. De: verekedtem Madagaszkárban, évek alatt végigcsináltam nem egy csetepatét Agaziriól Badurig és soha még egy karcolás se esett rajtam. Elmosolyodtam. Ebben az ördögi kártyajátékban addig még én voltam a nyertes, felvettem a fizetésemet és bazároknak, kocsmáknak, puha keleti szőnyeges sátrakban még mindig éltem, legényesen, duhajon, rá se füttyülve életre, halálra, vesztélyre, a messze civilizációra, ami már csak halvány emlék, álom volt.

Elmult az az éjszaka is, baj nélkül. Megmentett megint az a kis halvány csillag, amit még gyermek koromban kértem fel védangyalomul ott Szakszárakon. De abból az éjszakából megmaradt valami. Az arab lány csilingelő, csábító nótája.

Ezt szerettem volna valahogy lekottázni, papírra tenni. Ezt, meg az afrikai éjszakát, a sivatagot, a távoli pálmákat, a légió katonáit, a hosszú meneteléseket a kegyetlen nap alatt, ábrándokat és embereket, akik meztelen mellett mutatják meg igazi magukat, mikor elgurítják a csalfa kockát, vedelik az alkoholos mérget, ott vonaglanak a barna karok ölelésében és szembenéznek a zord bizonyossággal. Így lettem író."

Így szólt ott Youngstownban körülbelül az én kedves, jóbarátom, Garenday László. Ott állt hirtelen előttem fiatalon, szépen, magasan és kar-

Irtá:

LINEK ISTVÁN

csun a művész, akinek az élet megadott majdnem mindent, jó tolnai családot, összeköttetést és tehetséget írásban, zenében, szóban — a művész, akinek a "Legioner" álnév alatt között afrikai novellái a régi budapesti "Uj Időkben" valóságos szenzáció számba mentek végig az egész országban, aki, ha nem lett volna író, zongoraművész lehetett volna, vagy híres dalénekes a szép, meleg bariton hangjával.

De Allah nagy és Mohamed az ő profétája. Ha ő akarja, az emberek úgy szóródnak szerte-széjjel, mint az őszi falevelek. Amerika sok művésznek megad mindent. Gerenday Lászlónak nem adott meg semmit. Magyar író volt és a magyar író utja göröngyös mesgye, meredélyes, ideoda csavargó csapás, fel a hegyre, le a szakadékba, sziklák között, mocsarakon átgázolva, száz tűskevel vérezve meg a lábát, arcát.

Hősiesen, a régi légionista módjára próbálta magát felverekedni újra és újra. Nem ment. Irt, eldobta. Megint irt, megint eldobta. Élete vége fele egy dühös, keserű kis két soros epigrammát küldött nekem örök emlékre: "Tele írhat akár-mennyi papirt — vacak, amit Gerenday pap irt."

Mert pap is volt, az Ige hirdetője. Ugy se ment.

Most talán, odaát, más sikerül neki. A zuávok piros sapkájával a fején, cigarettával a szájában, egy pohár Pernod-al az asztalon, talán egyik jó kis történetet írja a másik után. Ki tudja?

Allah Akhbar.

Allah hatalmas és Mohamed az ő profétája.